

מא

פרוטוקול מס' 22/7
מישיבת ועדת הכלכלה
מיום ג' כ"ח אדר תשס"ו-22.3.55
בשעה 11.00

חברי הועדה:

השתתפו:

- מ. בנטוב - היו"ר
- ב. אבניאל
- י. אורי
- ס. וילנר
- מ. חזני
- ש. ניצני
- ש. פרלסטין

מוזמנים:

מר בלאס - יועץ הממשלה לעניני מים
מר כהנא - מנהל עניני המים

סדר-היום: חוק הפיקוח על קידוחי מים.

היו"ר מ. בנטוב: אנני פותח את הישיבה.
בסדר היום הצעות חג'ר הכנסת חזני והצעותי לחוק הפיקוח על קידוחי מים.

מ. חזני: מן הכל ראשון הוא שאדם עלול לטעות, ובמוסג אדם כלול גם מנהל עניני המים וגם הסומחים למים. ואמנם החוק אומר שאם מנהל עניני המים אוסר על מישהו לקדוח, הרשות בידי האדם שהביט את הנקטה לקבלת רשיון לקידוח, אם הוא רואה את עצמו נפגע לערער בפניו סר החקלאות, וסר החקלאות בעצמו או בהתייעצות עם מישהו יבחון אם מנהל עניני המים טעה או לא. אנני אומר: כשם שמנהל עניני המים עלול לטעות ולהחטיר ללא צורך, כך עלול הוא להקל במקרה שהקולא מינה במקומה, היינו שהוא עלול לתת רשיון לקדוח בטעה שסכניו של בעל הרחשיון מבוריט כי הקדוח יפגע בקדוחים שהם מחזיקים בהם או במעיינות שהם מסתמטים בזכויות המים שלהם. וכשם שנתנת אפשרות לערר בפניו סר החקלאות על החלטת המנהל במקרה שהוא מחטיר ואוסר קדוח, כך צריכה להנתן האפשרות לאדם לערער בפניו סר החקלאות על רשיון שנותן מנהל המים לקדוח.

אנני מציע לחייב את מנהל המים לפרסם במסרדי קצין המחוז, למשל, רשימת התובעים רשיונות קדוח, ומי שיש לו ערעור נגד זה, במסך 7 ימים הוא יכול לערער בפני מנהל המים, ומנהל המים אם לא יצליח לשכנעו, הרשות בידי המערער להגיד ערעור בפניו סר החקלאות, וכפי שיפסק סר החקלאות - כך יהיה.

אומר סר כהנא: דבר זה עלול להכביס אותנו לאנדרלמוסיה, כי מטבע הדברים הוא שכל מי שמחזיק בקדוח לא ירצה שינתן רשיון לקדוח על ידו. אבל אני בכל זאת אומר שצריכה להנתן אפשרות לערעור בפני סר החקלאות לא לכל פרט אלא לגוף צבורי.

היו"ר ס. בנטוב:

אני יוצא מהנחה שצריך להיות שיתוף רחב יותר של הגורמים המהנים באופן ישיר מהמים במקום, והצעתו היא, כי נבסס באינסטנציה ראשונה את מתן הרשיון על רשויות איזוריות שבהן יהיו מיוצגים כל האינסטרסטים האיזוריים של אגן מים מסויים. אינסטנציה זו צריכה להחליטה אם יש מקום לקידוח נוסף במקום או לא ובכל הדברים הכרוכים בזה. יחד עם זאת, אינני רוצה למסור את ההחלטה הסופית לאינסטנציה המקומית, ואני מציע כי הנתן אפשרות ערעור בפני אינסטנציה שניה, הרשות העליונה הארצית שתהיה הפוסקת.

לכן אני מציע להכניס תיקון, שתוקמנה רשויות איזוריות לכל מאגן מים מהגורמים הצבוריים הקשורים בטיפול במים במקום, שהטר ימנה אותם לפי תקנון שיקבע ולפי הצעת הגורמים המקומיים, והרשויות הללו תהיינה האינסטנציה הראשונה למתן רשיונות לקידוח באיזור, ומאינסטנציה זו תהיה זכות ערעור בפני הסר.

יחד עם זאת הייתי מציע שעל יד הסר תהיה ועדה צבורית שאתה הוא יתייעץ ולא רק 3 מוסחים. עד כמה שאני זוכר בחוק הרציון נתנו זכויות מיוחדות לחברות הנפט. האם סעיף זה נשמר?

סר גוטבלט:

כן.

היו"ר ס. בנטוב:

אם כן, אגיש הסתייגות גם בענין זה.

סר בלאס:

בעוד זמן מה תוגש הצעת חוק אמליי הכללי. מכיוון שענין רשיונות לקדוח הוא דחוף, הקדמנו חוק זה. שתי ההצעות שהוצעו כאן מתקבלות על הדעת בדרך כלל, אבל כאשר מסביר את הרקע תדעו למה עלולות להביא הצעות אלו. כמובן, הדם עלול לטעות לחוסרה או לקולא, אבל בענין המים עוטרדים הדברים נחרת לגברי.

סקורות המים בארץ מצופצטס מאד לגבי הססח שאפשר להסתמס בהם, ועל מן אנו צריכים לנצל את כמות המים האופטימלית, והחוק מוכרח לאפשר את הדבר. יש ארצות המשתטטות בכטויות מים 3 גדולות טאלו הנחוצות להם, כמובצרים. אבל אנו עם עני במים, וכל חכמתנו היא בטכניקה המיוחדת של ניצול טכסימלי של המים עד טף הגבול, ועל כן יש צורך בהסדר חוקי שבלעדיו הדברים לא יתכנו. הצעת סר חזני המאפשרת לגעל טעיין להתנגד לפיתוח המים בסביבת הטעיין שטמנו הוא שואב את מיטיו נוגדת את הפרינציפ של ניצול טכסימלי של המים.

ס. חזני:

הסר אינו מוכרח לקבל את העתו, אבל הוא רשאי לערער בפניו.

סר בלאס:

אם אנו רוצים לנצל את כל המים, אין דרך אחרת מאשר להכיר בעקרון שהמסים שייכים למדינה, וזה תנאי בל יעבור אם אתה רוצה לנצל את כל המים, כי ברגע שאתה נותן זכויות על מים, לא תוכל לעמוד בזה. אילו רציתי להיות טכנוקרט, או אילו המטטלה היתה טכנוקרטית שרוצה בחיים קלים, היינו צריכים להגיד: כל אמפקת המים צריכה להיות ביד אחת. אבל אנו איננו אומרים כך. אני געד זה שיהיו טכסיטום של בארות פרטיים, שכל יהודי שיש לו פרדס של טאה דונם, תהיה לו באר. ולפי דעתי צריכות להיות רשויות מים איזוריות שתמפקנה את המים לכפרי האיזור. לדעתי, עתידים רוב רובם של המפעלים האיזוריים של חברת סקורות לעבור לאיזוריים. לודעתי צריך לתכנן את הדברים בצורה כזאת שבחינה הנדסית. אני עד כדי כך בעד דצנטרליצציה שאני אומר כי גמותם סקורות שאין אפשרות להקים רשויות מים איזוריות, תהיינה לפחות אברות חלוקה איזוריות אבל בדבר אחד אינני יכול לוודד - המים שייכים למדינה, והמטטלה סכוונת

את הדברים. ופה ישנם שני הכרזים הנוגדים אחד את השני: מצד אחד המים שייכים למדינה, ומצד שני - כלי המינסטלציה אינם שייכים למדינה אלא לפרטים | לכפרים ואיזורים. ולדעתי אין עצה אחרת ממשר להמסין לאלה שינהלו את עניני המים שהם ינהלו אותם כמינסטלציה הסכנית. לדעתי, אין כאן חשש לקפוחים והפליגות.

היו"ר פ. בנטוב:

ההצעה היא לתת לאדם הרואה את עצמו בפגע על ידי קדוח בשכנותו רשות ערעור בפני הסר.

מר בלאס:

אתם רוצים להעביר את עניני הנהלת המים לשר במקום לנהל המים. ענין המים אינו יכול להסקל בפרט זה או אחר. זה לא יתכן, הוא צריך להסקל תמיד מתוך אספקט של פיתוח המים הכללי. אני מבין שפה יש מי שמון לנהל המים.

היו"ר פ. בנטוב:

אם יש ערעור על מסקי דין של שופטים האם זה אומר שאין מסון בשופטים?

מר בלאס:

מבחינת ההגיון הפשוט אתם צודקים. אבל מבחינת ההגיון ההידרולוגי אינם צודקים. אם יש באר צדודים מסויים אין זה חשוב אם הקדוח הוא במרחק של 100 מטר או 500 מטר, כי המים הם ענינה של המדינה ולפרט אין כאן מה להגיד. כל המים בטאבים מסקור אחד ולקרבה הגיאוגרפית אין כל שייכות לענין.

6

אשר להצעת מר בנטוב בענין רשויות איזורים, כל הארץ היא איזור אחד. ומבחינה מעשית אם הדין צריך להיות מקצועי, אין כוחות מקצועיים באיזור והדבר אינו נתן. לדעתי, אסור לתת לאיזור הרגשה של בעלות מיוחדת על כך, כי אחרת אנו הופכים את כל הפרינציפ של ספעל המים במדינה.

אשר לזכויות הנתנות לחברות אנפט, המדובר הוא על קדוח לשאיבת מים בכפרות קטנות, וזה אינו נוגע לחוק זה, כי ברוב שהחברה סתמלקת מהקדוח, היא סתמלקת גם מהמים.

ב. אבניאל:

לדעתי, הסר והמנהל זה אינו נכון. ועל כן אינני יודע מדוע חברי הכנסת חזנו ובנטוב דורשים זכות ערעור בפני הסר ואינם מוכנים להמרפק במנהל. לי נדמה שההסתיבות שאני הכנסתי ביחס לערעור על החלטת המנהל בפני בי"ד מחוזי, פותרת את השאלה ערעור מר חזני.

מר סלגי:

בית המשפט אינו מוסחה בבעיות המים. ובענין זה אין כוון שיקול משפטי, כך שאין שפתיבלערעור בפני בית משפט מחוזי.

הג. אורי:

לא קבלתי הסבר מניח את הדעת מדוע אדם הרואה עצמו בפגע - לפי הצעת מר חזני - אינו יכול לערער בפני הסר, במה זה מוזיק?

מר כהנא:

בדקנו את הדברים בכל ארצות העולם, גם במקומות שאין בעלות לאומית על המים, ושאלנו את עצמנו מה דין הקדוחים במקומות אלה, והתברר כי שהאמריקה המערבית ועד לגרמניה המזרחית, בעניני קדוחים קובע רק המנהל הראשי, ואני אומר את הדברים בטלוא האחריות.

אילו היה המצב כפי שמתאר אותו מר חזני, היינו מחכים עם חוק זה עוד שנה-שנתיים עד שיובא החוק הכללי הפותר ומסדיר רוב הבעיות שנתעוררו פה. אבל חוק זה הוא דחוף מאד ולצערנו איננו יכולים להקדים את הבאת החוק הכללי.

מה שמציע היו"ר פירושו להביא ענין טכני

לדיון בפני אינטרסנטים שאין להם כל ידיעה מקצועית.
חוק זה כוונתו הטחית היא - להגן בפני דלדול
סקורות הסיים, ובענין זה התייעצו כלום התייעצות עם שר החקלאות ועם מוסחי
הסיים.

סר גוטגלט:
אנו טוענים שחוק זה בא להגן על ענין צבורי
ותו לא, ודבר זה טובה בסעיף 3 של החוק,
ומלה שיערערו על מתן הרסיון מסתכלים על הענין הצבורי מתוך אספקט פרטי,
וכאן אני רואה סתירה, כי אם זה ענין צבורי אין מקום לערעור לפרט.

ס. חזני:
לפי מיטב הכרתי הצעתי הייתה באה רק להגן על
קנינו של האדם שלא היה באה לעזור לבצוע
קפדני של החוק למען מנוע דלדול סקורות הסיים. אם אינך נותן רסיון לקידוח
- אין בזה אסון. אבל אם אתה פוגע בקדוח של מישהו אחר על ידי מתן רסיון
לקידוח - אתה צריך לתת זכות ערעור בפני הסר.
הצעתי היא אפוא: א) הטבחיל הייה לפרטם
רת רטיסת התובעים רסיונות לקידוח ב) תוך תקופת זמן סוגבלת ביותר אפסר
להגיש ערעור בפני הסר.

היו"ר ס. בנטוב: אני מעמיד להצבעה את הצעת סר חזני.

ה צ ב ע ה

הצעת סר חזני - נדחתה

היו"ר ס. בנטוב: אני מעמיד להצבעה את הצעתי כי במקום הועדה
שיטבה הסר, תהיה ועדה צבורית.

ה צ ב ע ה

הצעת היו"ר ס. בנטוב - נדחתה

הסתייבות לחברי הכנסת בנטוב וחזני

היו"ר ס. בנטוב: הצעה שלישית הינה: הסר בהתייעצות עם גורמים
קדומים ימנה רשויות סיים מיוחדות שתפעלנה
כאינטסטאניה ראשונה בהוצאת רסיונות לקדוח, והערעור יהיה בפני הסר.

ה צ ב ע ה

הצעת היו"ר ס. בנטוב - נדחתה

הסתייבות ליו"ר ס. בנטוב

היו"ר ס. בנטוב: והצעה אחרונה: אני מציע לפחוק את כל הסעיף
ביחס לחברות הנפט, דוק בענין זה אני מוסך
על טבחיל הסיים. אם חברות הנפט ידרשו רסיון קדוח בטביל סיים - טבחיל הסיים
יתן את הרסיון.

סר שלגי:

הענין הוא בזה שרוצים לפטור אותן מעצם
החובה לדרוש רסיון, כי הן צריכות סיים רק
לצרכי קדוח הנפט, ובכפירות כאלה שאינן מעבידות את הממשלה בקשר עם תכנון
הסיים.

היו"ר ס. בנטוב: אני מתנגד לכך שחברות הנפט תהיינה פעל לחוק.

ה צ ב ע ה

הצעת היו"ר ס. בנטוב לפחוק את הסעיף הנוגע לחברות הנפט - נדחתה

הסתייבות ליו"ר ס. בנטוב

מר סלגי:
בישיבה האחרונה הציג חבר הכנסת מר זאב הצעה
שאוּ מבררים אותה עכשיו, כי היא מעוררת
בעיות טכניות חמורות. הבירור עדיין לא נפתח. האמלה היא - אם לעכב
את הגשת החוק או לאפשר לו להגיע הסתייגות?

היו"ר מ. מ. בנטוב:
אנו נתן לו אפשרות להסתייג.

מר כהנא:
אם לא הצלחנו לטכנע את חברי הוועדה, הייתי
מציע למשפטים לסקור גם לא רצוי לדרוש
מטובל המים שלא יאשר רשיונות לקדוח טרם פרסם את רשימת התובעים על סנת
שהיה אפשרות להביא ערעורים.

היו"ר מ. מ. בנטוב:
ביחס לוועדת המשנה בעניני היגום המחבל, קבלנו
חומר נוסף ובתקופת הפגרה נכנס את הוועדה
הישיבה בעולה.
לדיון בחסר זה.

הישיבה נועלה בשעה 12.30